

Антон Павлович Чехов

Хамелеон

През пазарния площад минава полицейският надзирател Очумелов с нов шинел и с вързопче в ръка. След него крачи червенокос стражар с решето, напълнено догоре с конфискувано френско грозде. Наоколо е тихо... На площада няма жива душа... Отворените врати на дюкянчетата и кръчмите гледат унило божия свят като гладни гърла; наоколо им няма дори просяци.

– И хапеш, проклетнико? – чува изведнъж Очумелов. – Деца, не го пускайте! Сега не може така да се хапе! Дръж! А... а!

Чува се кучешко скимтене. Очумелов поглежда натам, вижда: откъм склада за дърва на търговеца Пичугин бяга куче, като подскача на три крака и се оглежда. След него тича човек с басмена колосана риза и разкопчана жилетка. Той бяга след него и подал тялото си напред, пада на земята и хваща кучето за задните крака. Чува се наново кучешко скимтене и вик: „Не го пускай!“ От дюкянчетата се показват сънни физиономии и скоро около склада за Дърва, сякаш изникнала от земята, се събира тълпа.

– Май че има безредие, ваше благородие!... – казва стражарят.

Очумелов прави полуобръщане наляво и крачи към навалищата. До вратата на склада той вижда гореописания човек с разкопчаната жилетка, който е вдигнал нагоре дясната си ръка и показва на тълпата окървавения си пръст. На полупияното му лице като че ли е написано: „Ще те науча аз тебе, негоднико!“, а и самият пръст има вид на знака на победата. В този човек Очумелов познава златаря Хрюкин. Посред тълпата, разкравил предни крака и треперейки с цялото си тяло, клечи на земята виновникът за скандала – малко бяло кученце с остра муцунка и жълто петно на гърба. В съзлящите му очи има израз на мъка и ужас.

– Какво става тук? – пита Очумелов, вмъквайки се в тълпата. – Защо сте се събрали тук? Какво си вдигнал така пръста?... Кой викаше?

– Вървя си аз, ваше благородие, никого не закачам... – започва Хрюкин, като кашля в шепата си. – За дърва с Митрий Митрич – и изведнъж този подлец, кой го знае защо, ме ухапа за пръста... Извинете, аз съм човек работещ... Моята работа е деликатна. Нека ми платят, защото – този пръст може би седмица няма да го помръдна... Това, ваше благородие, и в закона го няма – от някакви си животни да теглим... Ако всеки започне да хапе, по-добре хич да не живеем на този свят...

– Хм!... Добре... – казва Очумелов строго, като кашля и мърда вежди. – Добре... Чие е кучето? Аз няма да оставя тази работа тъй! Ще ви кажа как се пуска куче! Време е да се обърне внимание на подобни господа, които не желаят да се подчиняват на нарежданията! Като му

дръпнат една глоба, ще го науча аз, мръсника, какво значи куче и прочие скитащи животни! Ще му дам да се разбере!... – Елдириин – обръща се надзирателят към стражаря, – научи чие е това куче и състави протокол! А кучето да се застреля. Незабавно! Трябва да е бясно... Чие е това куче, питам!

– На генерал Жигалов, чини ми се! – казва някой от тълпата.

– На генерал Жигалов? Хм!... Елдириин, я ми съблечи шинела... Стрaшна горещина! На дъжд гледа май... Едно само не разбирам: как е могло да те ухапе? – обръща се Очумелов към Хрюкин. – Къде може да стигне до пръста ти? Я какво е мъничко, а ти какъв си пехливанин! Сигурно си разочоплил пръста с гвоздей, а след това ти дошло на ум да оскубеш стопанина му. Зная те аз тебе! Познавам ви всичките, дяволи!

– Той, ваше благородие, цигара в муцуната му пъхаше, за смях, а то – да не е глупаво, и хам... Заядлив човек е, ваше благородие!

– Лъжеш,, кърчо! Като не си видял, тогава защо лъжеш? Негово благородие е умен господин и разбира кой лъже, а кой правичката казва... А ако аз лъжа, тогава нека съдия отсъди. В закона там е казано... Днес всички са равни... Аз самият имам брат стражар... ако искате да знаете...

– Не разсъждавай!

– Не, това не е генералско... – дълбокомислено забелязва стражарят. – Генералът няма такива кучета. Неговите са повечето хрътки...

– Ти това сигурно ли го знаеш?

– Сигурно, ваше благородие...

– И аз го зная. Кучетата на генерала са скъпи, породисти, а това дявол знае какво е! Нито козината му, нито видът му... само една подлост... И такова куче да държат?! Имате ли ум? Нека видят такова куче в Петербург или в Москва, знаете ли какво става? Никакъв закон няма да ти гледат, ами направо куршум! Ти, Хрюкин, си пострадал и не оставяй така тая работа ... Трябва да му видиш сметката! Да-да...

– А може да е и генералско... – мисли гласно стражарят. – На муцуната му не е написано... Оня ден видях едно такова в двора му.

– То се знае, генералско е! – казва глас от тълпата.

– Хм!... Елдириин, я ми наметни, брат, шинела... Нещо вятър подухна... Студено ми е. Ще го отведеш при генерала и ще питаш там. Ще кажеш, че аз съм го намерил и го изпращам... И кажи да не го пускат на улицата... Може да е скъпо, а ако всяка свиня започне да му тика цигари в носа, съвсем лесно може да се повреди! Кучето е нежно създание... А ти, дръвнико, свали тая ръка! Няма какво да показваш тоя глупав пръст!

Сам си виновен!

– Готвачът на генерала иде, него ще попитаме... Ей, Прохор! Я ела тука, драги! Виж това куче... Ваше ли е?

– Ама че го каза! Никога не сме имали такива!

– Няма какво да питаме повече – казва Очумелов. – Безстопанствено е! Какво ще говорим повече... Щом казах, че е безстопанствено, значи, такова е... Да се застреля и туй то.

– Това не е наше – продължава Прохор. – Това е на брата на генерала, който пристигна оня ден. Нашият не е по хрътките. Брат му оби...

– Та брат му, значи, е пристигнал? Владимир Иванич? – пита Очумелов и по цялото му лице се разлива усмивка на умиление. – Боже, гледай ти! А пък аз да не зная! На гости ли е дошъл?

– На гости...

– Боже, гледай ти... Домъчняло му е за братчето... А пък аз да не зная! Значи, това кученце е негово? Много се радвам... Вземи го... Кученцето си го бива... Пъргаво такова... Хам този за пръста! Ха-ха-ха... Ей, защо трепериш? Ррр... рр... сърди се, дяволчето... паленце такова...

Прохор вика кучето и тръгва с него от склада за дърва ... Тълпата се смее на Хрюкин.

– Ще те пипна аз тебе! – заканва му се Очумелов и загръщайки се в шинела си, продължава своя път по пазарния площад.

1884

КРАЙ

© Желязка Купенова, превод от руски

Антон Павлович Чехов
, 1884

Източник: <http://bezmonitor.com>

Сканиране: Тони

Антон П. Чехов, Разкази 1880–1886, Народна култура 1969

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1986>]